

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Szwecya. — Rosya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wysokie c. k. ministerjum wyznał i nauk publicznych nakażało uchwałą z dnia 21. lipca 1856 l. 9930, ażeby we wszystkich gymnazyach okręgu Namiestnictwa Lwowskiego tak jak już zaprowadzono w drugim c. k. gymnazyum Lwowskim i w gymnazyum Przemyskim, udzielano z początkiem przyszłego roku szkolnego nauki języka ruskiego zarówno z językiem polskim, ograniczając jednak naukę tę jako przedmiot *względnie-obowiązujący* w ten sposób, że rodzice i opiekuni posyłając dzieci do klasy oświadczyć się mają za nauką jednego z tych dwóch języków, która to deklaracya zostaje obowiązującą dopóty, dopóki alternatywa w ten sam sposób niezostanie zmieniona.

Znosi się przeto dawniejsze postanowienia względem nauki języka ruskiego jako przedmiotu obowiązującego dla wszystkich uczniów gymnazyalnych.

Co się niniejszem podaje do publicznej wiadomości.

Lwów, 31. lipca 1856.

W gminie włości Podlipce, w złoczowski obwodzie założono nową szkołę trywialną, do której uposażenia przyłożyli się mieszkańcy Podlipiec roczną kwotą 150 złr. m. k. na wieczne czasy.

Oprócz tego zobowiązała się gmina włości Podlipce ustąpić dla nauczyciela gminny budynek na bezpłatne pomieszkanie, utrzymywać w dobrym stanie znajdujący się budynek szkolny, również jak pomieszkanie nauczyciela aż do czasu wystawienia nowego, własnym kosztem opędzać czyszczenie i posługę, tudzież opalać szkołę, również jak zaopatrzyć w potrzebne porządki.

Okazaną przeto dążność ku rozkrzewieniu nauki ludu podaje się z należytem uznaniem do wiadomości publicznej.

Lwów, 28. lipca 1856.

Wiedeń, 4. sierpnia. Dnia 5. sierpnia 1856 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozestany XXXIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 137. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości i finansów, tudzież najwyższej władzy kontroli obrachunkowej z 28. lipca 1856, prawomocne w krajach koronnych Galicyi, Krakowa i Bukowiny, z instrukcją kasowego postępowania z majątkiem sierót, kurant i depozytów.

Nr. 138. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości i finansów, tudzież najwyższej władzy kontroli obrachunkowej z 28. lipca 1856, obowiązujące koronne kraje Węgier, Krocacji, Sławonii, Serbskie województwo z Temeskim Banatem i Siedmiogrodem, względem nakazanego §§. 7. i 27. w instrukcyi kasowego postępowania z majątkiem sierót i kurant z 4. listopada 1854 (Dzień. ustaw państwa nr. 297) terminu przesyłania kopii książki asygnacyjnej dla składu i poboru, tudzież żurnalu do buchhalteryi państwa.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Posady dyplomatyczne. — Przygotowania w ambasadzie francuskiej na festyn Napoleona. — Wiza paszportów do Francyi. — Bank naddunajski. — Podniesienie przemysłu i wyrobów tkackich. — „Specola d'Italia“ o obowiązkach poddanych.)

Wiedeń, 6. sierpnia. Jego c. k. Apost. Mość odjechał wczoraj wieczór z Laxenburga na kilka dni do Ischlu.

— J. c. k. Apost. Mość raeczył najwyższem postanowieniem z 18. lipca dotychczasowego posta nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego przy wielko-książęcych Dworach meklenburskich, tudzież w miastach hanzeatyckich Hamburgu, Lubece i Bremie, Swego szambelana rzeczywistego, Ferdynanda barona *Mensshengen*, przenieść w takim samym charakterze do Szwajcaryi, a byłego ces. konzula

jeneralnego i ajenta w Multanach, Henryka barona *Testa* mianować ministeryalnym rezydentem dla pomienionych miast wolnych.

— Ces. francuski poseł, baron *Bourqueney*, każe robić wielkie przygotowania do festynu, który w apartamentach jego odbyć się ma w dniu urodzin Napoleona I., i na który zaproszono ciała dyplomatyczne, tudzież władze cywilne i wojskowe. W kościele św. Anny odbędzie się dnia tego na życzenie poselstwa francuskiego nabożeństwo uroczyste z odśpiewaniem hymnu ambrożyńskiego.

— *Gazeta wiedeńska* z dnia 5. sierpnia zawiera następujące obwieszczenie: Cesarsko-francuska ambasada wezwwała urzędownie, by wszyscy cudzoziemcy, którzy się do Francyi udają, albo tylko przez Francję chcą przejeżdżać, zaopatrywali swoje paszporta w widymatę ces. ambasady francuskiej, ażeby uniknąć trudności, na jakieby przez zaniedbanie tej formalności byli narażeni na granicy francuskiej.

— Sprawy bankowe w księstwach naddunajskich, w Bukareszcie, Ibraiowie i Gałaczu zaczęły się z dniem 1. sierpnia. W Ibraiowie i Gałaczu są banki filialne, a dyrekcję ich poruczono panom Hamperk i Lohr. Bank w Jassach jest już także uorganizowany.

— C. k. radzca i przełożony technicznego gabinetu w instytucie politechnicznym pan Reuter, udał się dziś z polecenia ministerstwa w podróż do Węgier, Bukowiny, Siedmiogrodu i Krocacji, ażeby zwiedzić i rozpoznać stan przemysłowości tkackiej i uprawę lnu w rzeczonych krajach koronnych, a potem przedłożyć propozycję do polepszenia tych gałęzi przemysłu. Wielka część mieszkańców Austrii utrzymuje się z uprawy lnu albo tkactwa. Postępy, które w tym zamiarze uczyniła agrykultura i maszynerya w Anglii, Francyi i w niektórych państwach niemieckich, zagrażają egzystencji tych, którzy się w Austrii zajmują tą gałęzią zarobku.

— Wychodzący w **Weronie** dziennik *Specola d'Italia* zawiera artykuł z napisem: „Obowiązki poddanych.“ Przytaczamy z niego następujący ustęp:

„... A czyż poddani we Włoszech, a mianowicie wyższe stany, na które uprzywilejowane ich stanowisko wkłada szczególne obowiązki względem ojczyzny, czyż ci mówimy dopełnili także swej powinności i czy żadna odpowiedzialność nie spada na nich? Jeżeli stosunki między rządami i ludnością w rozmaitych państwach włoskich nie są zbyt pomyślne, to można zaprawdę zapytać słusznie owe klasy: coż wy uczyniłyście dla polepszenia tego stanu rzeczy? Czy wspierałyście rząd waszym rozsądkiem, lub też zacnem i patriotycznem radami? Czyście spłacyli rządowi należytą dań współdziałaniem, pośrednictwem i uszanowaniem? Czy starałyście się wywierać ów sprawiedliwy wpływ, jaki przysłuza stopniowi, posiadłości i imieniu historycznemu? ... Albo sądzicie może, że w istocie przysługujecie się ojczyźnie swą bierną, bezowocną niedbałością? Zgadzaż się to z godnością waszą, dziś, gdy grożą burze, używać ochrony rządu, ażeby jutro, jak tylko spokój powróci, nanowo stać mu czoło?

Do stawiania takich pytań zdaje nam się mieć prawo każdy kraj; wolno mu żądać od wyższych klas rachunku z użycia tych środków, które los złożył w ich ręce. Naród może być szczęśliwy tylko w porozumieniu z swoim rządem; bez tego nieporozumienia niepodobny jest żaden rozwój, żaden postęp, żadna reforma. Utrzymanie takiej harmonii, przywrócenie jej, jeśli została zakłócona, należy do wyższych klas społeczeństwa. Jeśli nieodpowiadają temu powołaniu, grzeszą w obec ojczyzny i pierwsze doznają zgubnych skutków swego postępowania.“

Hiszpanie.

(Przytłumienie powstania w Barcelonie. — Sprawy powstania hiszpańskiego. — Depesze z dnia 29. lipca.)

O przytłumieniu powstania w **Barcelonie** podaje madrycki dziennik *Epoca* następujące bliższe szczegóły: Dnia 17. lipca w południe, gdy nadeszła wiadomość o wypadkach w Madrycie i powstaniu w Saragossie, objawiło się wzburzenie, które jednak ograniczało się tylko na najniższych klasach, na obecnych w znacznej liczbie cudzoziemcach i małej czastce gwardyi narodowej liczącej do 6000 ludzi. Gdy nazajutrz (18.) zrana oświadczyła się rada municypalna za powstaniem, chciano najpierwej upewnić się o usposobieniu załogi, i wysłano deputowanych do jenerałów Zapatero i Bassolo, ci jednak odmowną dali odpowiedź. Potem zebrały się znaczne masy na placu konstytucyjnym, i w Rambli jako też po innych najludniej-

szych miejscach Barcelony obnoszono wizerunek księcia Wittoryi. Junta opanowała władzę municypalną i zwołała tak jak w Madrycie milicję; lecz milicya zebrała się tylko 1/3 część w liczbie 2000 ludzi. O godzinie 5tej wieczór usłyszano dwa wystrzały armatnie od strony zatoki Atarazanos. Było to umówione hasło wojska, i w tej samej chwili nadszły z różnych stron masy piechoty, konnicy i artylerji, opanowały Ramblę, plac przed pałacem i inne punkta. Jenerał Zapatero wyparł insurgentów z Belen i innych punktów, które mieli w swej mocy. Za rozpoczęciem walki przyłączyła się część milicyi do władz, ale 400 gwardzistów narodowych z 4go batalionu opanowało ulice w Asatto i wzniesiono barykady. Plakaty publiczne ogłaszały księcia Wittoryi jedynym obrońcą wolności. O godzinie 6tej nadszły dwa bataliony armji z temi działami, które przedtem w Ramblu utrzymywały przez dwie godziny gwałtowny ogień z dział i karabinów. Insurgenci opuścili barykady, chcieli z domów strzelać na wojsko, ale zastali je pozamykane. O godzinie 10tej zajmowali insurgenci jeszcze tylko Sanpablo i część Ramblu od bramy Świętej Izabeli. W ciągu nocy połączył jenerałny kapitan wszystkie wojska z okolicy, i miał wtedy szesnaście batalionów, dwa pułki kawalerji, 500 Mozo de Esquadra, 300 gwardzistów cywilnych i 200 karabinierów do dyspozycji, a nadto kazał paropływem sprowadzić oddział inżynierów. Dnia 19go o 1. godzinie zrana mieli insurgenci 4 działa, przy których pełnili służbę artylerzyści milicyi. Walka postąpiła o godzinie 6tej tak dalece, że wojska obsadziły wszystkie główne placzki miasta. Teraz wydano „Bando“ (proklamację) przeciw powstańcom i nakazano rozbrojenie. W południe stoczono formalną bitwę u baryery del Padre, i nanowo zaczęto stawiać barykady. O 10tej godzinie wieczór nadszły dwa nowe bataliony pułku Espana, i wojska znużone biwakowały na ulicach. Zbierano zabitych; polegali byli wszyscy prawie w koszuli i młodzi ludzie. Było ich prócz ranionych do 60. — Dnia 20go o 1. godzinie zrana rozpoczęła się walka na nowo i o godzinie 2. wszczęto gwałtowny ogień z barykad ulic Aralto Hospital, Borne Jonqueros i innych niższych dzielnic. Równocześnie powstał robotniczy Barcelonety, Gracyi i Sanzy, i chcieli połączyć się z insurgentami. Było ich 2000, a zdawali się być zdecydowani bić się do upadłego. Wtedy zostały wreszcie zmuszone cytadela i Montjuich rozpocząć swój ogień. Wojska wyruszyły, by zamknąć drogę nadchodzącym z zewnątrz posiłkom, i wyprawiły rzeź okropną. W samej Barcelonie wzmógł się ogień, barykady zostały zdobyte, i insurgenci byli już ograniczeni tylko na ulicę Aralto, Borne i Trentaclaus. Walka trwała do północy, i Barcelona przedstawiała ohełn ognistą. Wkońcu ustał ogień i gdzieś tam słyszano jeszcze tylko wystrzały karabinowe. — Tak stały rzeczy, gdy zaświtał dzień 21 lipca. Na placu San-Jaime zebrał pierwszy alkald 100 ludzi gwardji municypalnej i uderzył z nimi na kompanię, która strzegła trybunału. Później pojmał jego i czterech innych członków junty rewolucyjnej jenerał Villalonga. O godzinie 9. zrana ustał ogień, ażeby wojska mogły się posilić. O godzinie 10tej nadszły 600 ludzi z Mureyi do Barcelony, opanowali koszary, rozbroili mały oddział, który się w nich znajdował i rozstrzelali komendanta D. Magina Ravet i drugiego oficera. Jenerał dowiedziawszy się o tem, pospieszył tam z wojskiem, rzucili się z wściekłością na insurgentów i ubili im 100 ludzi. O godzinie 11tej rozpoczął się znowu gwałtowny ogień w Borne i ulicy Aralto, i tarasy domów napełniły się ludźmi, gdy tymczasem inżynierzy armji przebijali otwory z domu do domu. Ogień był okropny i powstańcy walczyli z rozpaczą. W południe słyszano ogień z cytadeli i Montjuich, i w ulicach strzelano również z dział. O 1. godzinie nakoniec zostali insurgenci wyparci z swych pozycji; rozprószyli się na wszystkie strony, a armia ścigając ich z zapalczywością pokryła ziemię trupami. O godzinie 3ciej było miasto spokojne, i kolumna piechoty, konnicy i artylerji wyruszyła do Gracau. Tu rozpoczęła się nowa walka, ale zdobyto i tę pozycję. W tej chwili niepodobna podać dokładnie straty z obu stron. Słychać o 8 zabitych i 20 ranionych oficerach; między poległymi ma się znajdować kapitan inżynierji; z żołnierzy zaś miało 60 częścią zginąć a częścią odnieść rany. Insurgenci mają 1500 zabitych i ranionych. Liczba pojmanych przechodzi 500.⁴

Z **Madrytu** piszą pod dniem 28. i 29. lipca: „W Madrycie nie wydano żadnego wyroku śmierci i nikt dotąd nie został ukarany wygnaniem lub deportacją. Tylko dwóch mężów znakomych: Ferraz, były burmistrz Madrytu i Narcisso Escosura zostają pod dozorem w swem pomieszkaniu. Wczoraj uwięziono kilka osób, przy których znaleziono broń (podług dziennika *Espana* odkryto w pewnym domu 200 karabinów). W Barcelonie zaś wydano i wykonano 20 wyroków śmierci, a 12 osób skazano na robotę przymusową; 17tu ze straconych zamordowało 7 oficerów załogi, pojmanych 19. lipca, których popowieszali na balkonach domów. Podług depezy nadesłanych dziś z Barcelony podali się władzom wszyscy insurgenci, którzy po przytłumieniu powstania umknęli w góry. Z drugiej strony dowiadujemy się, że buntownicy w Jaen wypuścili na wolność jenerała Blanco, i że junta tamtejsza została rozwiązana. — Rząd wydał do wszystkich gubernatorów prowincyi rozkazy ułatwiające ile możności wolny przywóz zboża z zagranicy. Obec okręta mają używać takich samych korzyści, jak krajowe. — *Espana* zapewnia, że podług doniesień z prowincyi uskuteczniło rozbrojenie milicyi prawie wszędzie bez najmniejszego oporu.

Ajenturze Havas piszą z **Madrytu** z 29. lipca: Przedwczoraj i zeszłej nocy przyaresztowano kilku matadorów i innych ludzi podejrzanych. — Rząd kazał puścić na wolność wszystkich redak-

torów pism, uwięzionych przed ostatnimi wypadkami. — Wszelkie pogłoski o mniemanem rozdwojeniu pomiędzy jenerałami są bezzasadne. Tak pomiędzy nimi jak i w stosunku ich z O'Donnellem panuje największa zgoda; i wszyscy starają się jak najgorliwiej o to, by usunąć wszelkie niebezpieczne żywioły. Również nieprawda, że Królowa oświadczyła się przeciw ustawie względem sprzedaży dóbr lub żądała powrotu Królowy Krystyny. W tej chwili pokłada Królowa w swoich ministrach nieograniczone zaufanie, a ci mają silne postanowienie: służyć wiernie Królowy.

Wiadomości o wkroczeniu jenerała Dulce i wojsk jego do Sargossy, które nastąpiło 1. sierpnia o godzinie 1 1/2 po południu, podana została do Paryża z jednej strony w depezy francuskiego ambasadora w Madrycie, a z drugiej w udzielonej natychmiast Monitrowi depezy z Madrytu, która nadeszła do ambasady hiszpańskiej.

Anglia.

(Jenerał Codrington powrócił. — Jenerał Michel przeznaczony na Przylądek. — Redukcja pułków. — Jenerał Williams w City. — Uczta dla wojowników krymskich.)

London, 2. sierpnia. Jenerał sir W Codrington przybył tu wczoraj wieczór w towarzystwie swego adjutanta, kapitana Pousonby. *United Service Gazette* donosi o pogłosce, że sir Codrington otrzyma komendę naczelną nad wojskiem w Irlandyi w miejsce lorda Seaton. Obóz w Aldershoff zmniejszony ma być na zime, i tylko na 10 pułków pieszych urządzony.

— Jenerał-major Michel, który dowodził 6. pułkiem w ostatnich dwóch wyprawach przeciw Kafrom, a później odszczegółił się w charakterze szefa sztabu w kontyngensie tureckim, udać się ma według doniesień dziennika *Globe* na Przylądek w charakterze komendanta brygady.

— Zdaje się, że każdy z pułków konnych stojących w Anglii zmniejszony będzie o dwie kompanie. Podczas wojny z Rosją doznały pułki te takiego właśnie powiększenia.

— Jenerał Williams otrzymał 31. z. m. w **Londonie** w Guildhall prawo honorowego obywatelstwa w City, i przepyszną szablę honorową. Z mowy, w której dziękował za ten zaszczyt, przytaczamy ostatnie ustępy: „Czy użyję kiedy miecza tego w wojnie, nie możemy wiedzieć. Ludy Europy spoczywają po ukończeniu krwawej walki ale nie rozbrajają się. Przeciwnie zachowują taką postawę, jak gdyby za tydzień chcieli stanąć z sobą do śmiertelnej walki. Lud angielski nie może patrzeć obojętnie na taki stan rzeczy. Anglia, jestem pewny tego, będzie obstawać przy utrzymaniu swego teraźniejszego uzbrojenia, by uniknąć powtórzenia owych okropnych strat i gwałtownych zawodów, jakich doznaliśmy przez zaniedbanie naszych zakładów wojskowych i przytłumienie dacha wojskowego przed rozpoczęciem ostatniej wojny. Ponieważ niepiastuję żadnego urzędu publicznego i niemyślę przyjąć żadnego ani pod obecnym ani też późniejszym rządem, przeto pozwolę sobie wytoczyć w parlamencie moje zdanie tak o wielkości naszego uzbrojenia, jako też o wojskowym wykształceniu naszych oficerów. Uczynię to w zupełnem przekonaniu, że kraj nie odmówi owych skromnych wydatków na wykształcenie stałego sztabu, którego przeznaczeniem jest zawiązywać sprawami armji w czasie pokoju, a w czasie wojny zapewniać jenerałom spiesznie umiejętne wykonanie ich planów i myśli. Mamy żołnierzy najwaleczniejszych w świecie i najznamnitszy korpus oficerów, ale brakuje nam dzieł wojskowych pierwszego rzędu. Brakuje nam wojskowych zakładów do kształcenia oficerów sztabowych, bez których narażeni jesteśmy zawsze na wielki wstyd i niepewność wypadków wojennych.“

— Urządzono tu subskeypeę, by wyprawić bankiet dla 5000 wojowników krymskich w Cremorne Gardens.

Francya.

(Cotnienie wojska z nad granicy hiszpańskiej. — Doniesienia z nad Senegalu.)

Paryż, 3. sierpnia. Względem pochodu wojsk ku granicy hiszpańskiej miały nadejść odwołujące rozkazy, co by się nietylko przywróceniem pokoju na półwyspie, ale także wielkimi upałami, które niezmiernie utrudniają transportowanie wojska, dostatecznie usprawiedliwić dało. — Bliska podróż za urlopem gubernatora Senegalu, szefa batalionu Faidherbe, ma zostawać w związku z ważnemi dla kolonii projektami, których wykonanie ma być tu rozstrzygnięte. — Ustawę upoważniającą szefa państwa nadawać ministrom i innym wysokim urzędnikom, ich wdowom i dzieciom pensję, której najwyższa kwota nie może przekraczać 20.000 franków, ogłasza dzisiejszy *Monitor*. Muzeum starożytności asyryjskich zostało na kilka miesięcy zamknięte, by mogły być ustawione nowe skarby sztuki, przywiezione niedawno z Niniwy.

— *Courier du Harre* donosi z **St. Louis** nad Senegalem z 11. lipca: Gubernator Faidherbe odjeżdża na pokładzie paropływu „Niger“ do Francji. Nieobecność jego potrwa trzy do czterech miesięcy, a tymczasem będzie go zastępował komendant piechoty Morel. Pomimo kilkakrotnych propozycji pokoju ze strony Króla Trarzów trwa wojna przeciw. Zdaje się, że powątpiewają o szczerości jego zamiarów i oczekują zapewne osobistego powtórzenia propozycji, które dotąd przez posłów tylko przedkładał. Tymczasem nieprzystają czarni ochotnicy z St. Louis i Walo niepokoić Trarzów najazdami swemi. Na dniu 4. lipca zabrali im ludzie z Walo 1200 wołów, 300 skopów i kilku jeńców, a 9 Maurów zabili. Później wykonali znowu szczęśliwy najazd, przyezem zabili 23 Maurów a ranili większą jeszcze liczbę i zabrali 15 strzelb, 59 jeńców, 350 wołów i 4000 owiec. Ochotnikom z St. Louis powiodło się także. Z po-

czątkiem lipca zabrali nieprzyjacielowi 600 wołów, 6 osów, 6 wielbłądów i 32 jeńców. Zdobyte byłyby nierównie obfitsza, gdyby głębokie bagna nie były wstrzymały pochodu ochotników. My mieliśmy tylko jednego zabitego i 2 ranionych. Zresztą te najazdy Czarnych na terytorium nieprzyjacielskie dowodzą dostatecznie, że minął już ten czas, kiedy Maurowie nabawiali Czarnych nieprzewycięzonej trwogi. Przykład żołnierzy francuskich nie był bezskuteczny. — Doniesienia z prowincji górnych są pomyślne. Kilkakrotne napady Al-Hadjego na Galibi i stacje w Senudebu zostały stanowczo odparte.

Włochy.

(Wyroki sądu wojkowego. — Poskromieni wicherzyciele. — Wywóz zboża zakazany w papieskiem.)

Komisya wojskowa rezydująca w Modenie skazała pewnego winowajcę za polityczne skrytobójstwa na 20letnie więzienie, a drugiego przestępcę, który publicznie miotał obelgi na Jego królewicz. Mość księcia i na rodzinę książęcą — na areszt sześć-miesięczny.

— *Messagiere di Modena* utrzymuje w doniesieniu swoim o wypadkach jakie zaszły w nocy z 25. lipca na granicy esteńskiej, że niektórzy z wicherzycieli mieli na sobie mundur gwardyi narodowej z Sarzany. — *Gazz. Piemontese* zaprzecza temu zupełnie.

Z Sarzany donoszą z 28. lipca: Pokój panuje zupełny; w Karrarze nie zaszło nic nowego; skonsygnowano tu z resztą wojska i jedną kompanię gwardyi narodowej. Z okolic górzystych donoszą, że nie dostrzeżono tam żadnego insurgenca lub ludzi uzbrojonych.

— *Giornale di Roma* z 29. lipca zawiera rozporządzenie rządu papieskiego względem zakazu wywożenia zboża. Rozporządzeniem tem oznajmiono, że zbożowe stosunki kraju wymagają koniecznie zakazu wywożenia zboża tak lądem jak i morzem. Wewnętrzny jednak handel zbożem nie podlega żadnej trudności.

Szwecya.

(Posel na koronację do Moskwy.)

Sztokholm, 28go lipca. Pierwszy koniuszy, hrabia Essen mianowany został szwedzkim posłem na koronację Cesarza rosyjskiego w Moskwie.

Rosya.

(Ustanowienie komisji śledczej.)

Petersburg, 28go lipca. Ich Mości Cesarstwo udali się do Hapsal w Finlandyi, gdzie dzieci ich przebywają w kąpielach.

Najnowszy zeszyt dziennika marynarki zawiera następujące rozporządzenie względem komisji do rozpoznania nadużyć i nierzetelności, jakiej dopuszczano się w Krymie i w południowych stronach państwa przy zaopatrywaniu wojsk żywnością i administrowaniu lazaretów: Najjaśniejszy Cesarz raczył postanowić: 1) Pod prezydencją generał-adjutanta księcia Wasylezykowa II. mianuje się komisję śledczą dły wykrycia nadużyć, jakie zaszły przy dostarczaniu żywności dla wojsk dawniejszej armii krymskiej i południowej, tudzież w opatrywaniu szpitalów wojskowych w południowych stronach państwa. 2) Pozostawia się to do woli komisji, wszystkie te osoby, któreby w jakikolwiek sposób do sprawy tej wchodziły, albo powołać osobście do śledztwa, lub kazać je perycpować za pośrednictwem miejscowych władz wojskowych lub cywilnych. Z rozkazu J. M. Cesarza mają zwierzchności te uczynić niezwłocznie zadość takim wezwaniom. 3) Komisję upoważnia się do ządania od przynależnych trybunałów sądowych i zwierzchności cywilnych wszelkich potrzebnych w tej sprawie wyjaśnień. 4) Wszystkie subsela i osoby administracji wojskowej i cywilnej mają nieść pomoc komisji, jaka okaże się potrzebną w dopełnieniu tego najwyższego rozkazu.

Turcya.

(Doniesienia z Turcji. — Względny do żołnierzy wyznania chrześcijańskiego. — Nowa linia telegraficzna. — Doniesienia z Krymu. — Kolej żelazna w Palestynie i komunikacja z dalszą Azją.)

Z **Konstantynopola** donoszą z 25. lipca: Do szefów tureckich korpusów armii wydał rząd następujący okólnik:

„Rozkazujemy wszystkim generałom, pułkownikom i szefom naszych korpusów armii, w których znajdują się żołnierze chrześcijańscy, czuwać nad tem, ażeby mogli swobodnie wypełniać swe obrządki religijne. Rozporządzamy przeto, ażeby żołnierzy chrześcijańskich w niedziele i święta prowadzili oficerowie wspólnie i bez broni do kościołów, a po skończonem nabożeństwie odstawiali na powrót do przynależnych korpusów.“

— Archiwa ambasady rosyjskiej przybyły już do Konstantynopola. — Rząd turecki przeznaczył 5 milionów piastrow na założenie linii telegraficznej z Adrianopola na Salonikę i Aleksanię do Belgradu. Roboty mają rozpocząć się w najkrótszym czasie.

— Na dniu 20. b. m. wyprawiał Jego Excelencya c. k. internuncyusz, baron Prokesch-Osten w swej wili w Bujukdere ucztę, na której znajdowali się minister marynarki, Mehmed Ali Basza, minister wojny, Mehmet Rudzi Basza, minister spraw zewnętrznych Fuad Basza, radca tanzimatu Rifaat Basza, dragoman dywanu, Kabuli Effendi i syn szeryfa Mekki, Abdullah Basza.

— Ranieni w ostatniej wojnie żołnierze otrzymują pensye z rozkazu Sultana.

— Z **Krymu** donoszą: Familie z Bałaklawu i Kamiszy zostały wezwane ze strony władz tureckich, ażeby powróciły, wykazały swe prawo własności i zajęły się przebudowaniem swych domów podług nowego planu. Nadto oznaczono dokładnie cenę ży-

wności. Duchowieństwo rosyjskie odprawiło w Bałaklawie wielką mszę, której słuchali mieszkańcy boso na znak pokuty, poczem odbyły się procesye.

— Angielski inżynier Maine, odjechał do Syrii, by prowadzić roboty w zatoce Seleuzyi i ułożyć plan kolei żelaznej, która ma iść z tamąd na Antiochię do Aleppo. Zarazem ma obmyśleć także środek do ułatwienia żeglugi na Eufracie między Dżafferem i Bagdadem.

W czasie pobytu marszałka Pelissier, w Grecyi d. 20. lipca przyjmowano go wszędzie a szczególnie w stolicy greckiej w sposób odpowiedny jego wysokiej godności. Mianowicie wyprawiona w zatoce Pireju iluminacya na cześć jego miała być bardzo świetna.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 5. sierpnia. *Monitor* donosi, że Cesarz dopiero 9go b. m. przybędzie do St. Cloud, gdzie zabawi do 15go b. m., jednak nie będzie recepcyi urzędowych. Dalej donosi dziennik urzędowy, że wstrzymano wysłanie wojsk nad granicę hiszpańską.

Paryż, 6. sierpnia. Zapewniają, że marszałek Pelissier odbędzie dnia 12go b. m. uroczysty wjazd do Paryża *Monitor* donosi, że u Cesarza przed odjazdem z Plombières będzie recepcya, a w poniedziałek obiad. Cesarz zdrow zupełnie. Książę Hieronim mieszka w Meudon.

Madryt, 2. sierpnia. Spokojuść przywrócona w całym królestwie. Milicyę w Saragossie rozbrojono. Bandy zbiegów w Katalonii nikną. Espartero odjeżdża jutro do Logrono. Pan Ygurate mianowany na miejsce Luzuriagi ministrem sprawiedliwości. Orense jeszcze uwięziony w Walencyi.

Petersburg, 5. sierpnia. Generał Murawiew, naczelny dowódca i namiestnik na Kaukazie, otrzymał na własne ządanie dymisyę, i mianowany został członkiem rady państwa. Na jego miejsce mianowany generał-lejtnant książę Baryatyński.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 9go sierpnia. Na naszym wczorajszym targu były następujące ceny w m. k.: półkorzec pszenicy (81¹/₃ funtów więd.) 5r.6k.; żyta (76 funt.) 3r.12k.; jęczmienia (63 l.) 3r.: owsa (49²/₃ funt.) 2r.25k.; kartofli 1r.12kr. — więd. cetnar siana 48k., okłotów 41k.; — sag drzewa bukowego 12r.16k., sosnowego 10r.

KURS LWOWSKI.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	40	4	43
Dukat cesarski	4	46	4	48
Półimperyal zł. rosyjski	8	14	8	18
Rubel srebrny rosyjski	1	35	1	36
Talar pruski	1	29	1	31
Polski kurant i pięciozłotówka	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	81	15	81	40
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne } bez	76	36	77	—
5% Pożyczka narodowa } kuponów	84	40	85	40

Wiedeński kurs papierów.

	Dnia 5. sierpnia.		w przecięciu
	5%	za sto	
Obligacye długi państwa	83 ⁷ / ₈	84	83 ¹⁵ / ₈
detto pożyczki narod.	85 ¹ / ₂	84 ¹ / ₁₆	83 ⁵ / ₈
detto z r. 1851 serya B.	—	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	—	—	—
Obligacye długi państwa	4 ¹ / ₂	—	—
detto	4 ¹ / ₂	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4 ¹ / ₂	—	—
detto	3	—	—
detto	2 ¹ / ₂	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
detto	121	121 ¹ / ₄	121 ¹ / ₈
detto	106 ¹ / ₄	3 ³ / ₈ 1 ¹ / ₂	106 ³ / ₈
Obl. więd. miejskiego banku	62	—	62
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	—	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	—	—	—
detto galicyjskie i węgierskie	77	77 ¹ / ₈ 1 ¹ / ₄ 3 ³ / ₈	77 ¹ / ₄
detto krajów koron.	—	—	—
Akeye bankowe	1095	1096	1096
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	581 ¹ / ₄	582 ¹ / ₂	581 ¹ / ₄
Akeye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.	382 ¹ / ₂	3 ³ / ₈	382 ¹ / ₂
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Głognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Edynburgskiej na 200 złr.	—	—	—
Ake. kol. Budziń.-Lineko-Gmundz. na 250 złr.	—	261	261
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.	588	589	588
Akeye austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.	431 ¹ / ₄	—	431 ¹ / ₄
Galie. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

	Dnia 5. sierpnia.		w przecięciu
	85 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄ l.	
Amsterdam za 100 holl. złotych	85 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄ l.	85 ¹ / ₄ 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	102 ³ / ₈	3 ³ / ₈ l.	102 ³ / ₈ uso.
Frankfurt n.-M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	101 ¹ / ₂	1 ¹ / ₃ l.	101 ¹ / ₂ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	118 ⁷ / ₈	—	118 ⁷ / ₈ 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	75 ¹ / ₂	—	75 ¹ / ₂ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	— 2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	—	—	— 2 m.
London za 1 funt. sztrl.	10—3	2 ¹ / ₂ 3 l.	10—3 3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	102 ³ / ₈	1 ¹ / ₂ 1 ¹ / ₂ l.	102 ³ / ₈ 2 m.

	za sto	w przecięciu
Marsylia za 300 franków	119 ¹ / ₄ 1/4 l.	119 ¹ / ₄ 2 m.
Paryż za 300 franków	119 ³ / ₈ 1/4 3/8 l.	119 ³ / ₈ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	264	264 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	—	— Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 85¹/₈—85¹/₁₆. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 89.
— 90. Lomb. wen. pożyczki z 5% 92¹/₂—92³/₄. Obligacje długu państwa 5%
84—84¹/₂, detto 4¹/₂% 73³/₄—74, detto 4% 65¹/₂—66, detto 3% 50—50¹/₂.
detto 2¹/₂% 41¹/₂—41³/₄, detto 1% 16¹/₂—16³/₄. Oblig. Głogń. z wypłata 5%
95—96. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93—94. Detto Peszt. 4%
93—94. Detto Medyol. 4% 92¹/₂—93. Obligacje indenn. niższ. austr.
5% 86—86¹/₂. Galic. i węgier. 5% 77¹/₄—77¹/₂. Detto innych krajów koron.
81—81¹/₂. Obl. bank. 2¹/₂% 61¹/₂—62. Pożyczka loter. z r. 1834 247—
249. Detto z r. 1839 121¹/₂—121³/₄. Detto z r. 1854 106¹/₄—106³/₄. Renty
Como 13³/₄—14.

Galic. list. zastawne 4% 80—81. Póln. Oblig. Prior. 5% 87—87¹/₂.
Głognickie 5% 80—81. Obligacje Dun. żegluga par. 5% 82—83. Oblig.
Lloyd (w srebrze) 5% 89—90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po
275 frank. za szt. 116—116¹/₂. Akcyje bank. narodowego 1094—1096. Akcyje
c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 382¹/₄—382¹/₂. Akcyje niż. austr. tow. eskomp.
116¹/₄—116¹/₂. Detto Budzynieko-Lincko-Gmundzkiej kol. 260—262. Detto
póln. kolei 288—288¹/₂. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 350¹/₂—350³/₄.
Detto tow. żegl. parowej 589—590. Detto 13. wydania 559—560. Detto
Lloyda 430—432. Peszt. mostu łańcuch. 68—70. Akcyje młyna parowego
wiad. 94—95. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18—20. Detto 2.
wydania 33—35. Esterhazego losy 40 zlr. 69—69¹/₂. Windischgrätz losy
23¹/₄—23¹/₂. Waldsteina losy 24¹/₄—24¹/₂. Keglevicha losy 10³/₄—11. Ks.
Salma losy 39—39¹/₂. St. Genois 37—37¹/₂. Palfiego losy 39³/₄—40. Cla-
rego 39—39¹/₂.
Amsterdam 2 m. 85¹/₂. Augsburg Uso 102³/₄. — Bukareszt 31 T.
263¹/₂. — Konstantynopol 31 T. — Frankfurt 3 m. 101¹/₂. — Hamburg 2 m.
75¹/₂. — Liwurna 2 m. 102¹/₄ l. — Londyn 3 m. 102¹/₂. — Medyolan 2 m.
102¹/₂. — Paryż 2 m. 119³/₈. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7 —
— Napoleondor 8 3 — 8 4. — Angielskie Sover. 10 7 — 10 8. — Imperyal
ros. 8 — 18.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 8. sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% 84¹/₄; 4¹/₂% —; 4% —; 4% z r. 1850 —
3% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 zlr.
248¹/₂; z r. 1839 123¹/₂. Więd. miejsko bank. — Węgiers. obl. kamery nadw.
— Akcyje bank. 1097. Akcyje kolei póln. — Głognickiej kolei żelaznej
— Oedenburgskie — Budwajskie — Dunajskiej żegluga parowej 500. Lloyd
— Galic. listy zast. w Wiedniu — Akcyje niższo-austr. Towarzystwa
eskomtowego à 500 zlr. 586¹/₄ zlr.
Amsterdam 1. 2 m. — Augsburg 102³/₄ 3 m. — Veneta — 1. 2 m. Frank-
furt 101¹/₂ 2 m. — Hamburg 75¹/₂ 2 m. — Liwurna — 1. 2 m. — Londyn 10 — 2¹/₂.
2 m. — Medyolan 102¹/₂. — Marsylia 119¹/₄. — Paryż 119¹/₄. — Bukareszt 263¹/₂. — Kon-
stantynopol 472. — Smyrna — Agio duk. ces. 7¹/₈. — Pożyczka z r. 1851 5%
lit. A. —; lit. B. — Lomb. — 5% niż. austr. obl. indenn. —; innych kra-
jów koron. 77¹/₁₆. Renty Como. — Pożyczka z r. 1854 106⁵/₈. — Pożyczka naro-
dowa 85¹/₁₆. — C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcyje
c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 383¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. sierpnia.

Hr. Fredro Alexander, z Rudek. — Br. Brunicki Piotr, z Lubienia. —
PP. Mrozowski Michał, z Truskawca. — Stanek Wacław, z Złoczowa. — Alth
Alozy, adwokat krajowy, z Krakowa. — Januszewski Teofil, z Ubinia. — To-
rosiewicz Michał, z Poltwy. — Mysakowski Abdon, z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. sierpnia.

Hr. Tarnowski Jan, do Żółkwi. — Hr. Borkowski, do Dembicy. — Hr.
Dzieduszycki. — PP. Chrzanowski Ignacy, do Cwitowa. — Strzelecki Eug., do
Wyrowa. — Machar Antoni, do Rodatycz. — Zawadzki Marcin, do Orzechowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie dnia 7. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	324.79	+ 9.5°	83.9	zachodni	sl. pochmurno
2. god. popoł.	324.79	+ 13.4°	69.3	"	mier. deszcz
10. god. wiecz.	324.61	+ 12.4°	73.0	"	sl. pochmurno

T E A T R.

Dzisiaj: Opera niem.: „Belisar“

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 11. sierpnia: Licytacya na dostawę żywności dla wojska w Hruszo-
wie. — Relicytacya na wydzierżawienie dochodów targowych w Brodach.

Dnia 12. sierpnia: Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego
w Zbarażu.

Dnia 13. sierpnia: Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego
w Tarnopolu. — Licytacya na dostarczenie odzieży dla aresztantów w Sam-
borze.

Dnia 14. sierpnia: Wydzierżawienie dochodów z akcyzy miejskiej we
Lwowie. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Czerni-
owiecach i w Mikulińcach. — Licytacya, na zaopatrzenie szpitalu krymi-
nalnego w Samborze. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyj-
nego w Czortkowie. — Licytacya na dostawę owsa do magazynów wojsko-
wych w Żółkwi.

Dnia 18. sierpnia: Licytacya na zrestaurowanie mostu nr. 212 w Sa-
noku. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Sanoku i
w Grzymalowie. — Licytacya na dostarczenie światła do szpitalu krymi-
nalnego w Samborze. — Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego
w Czerniowiecach.

Dnia 19. sierpnia: Wydzierżawienie dóbr Dydiatyczne w Przemyślu.
— Wydzierżawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Czerniowiecach.
— Licytacya realności nr. 150 w Brzeżanach. — Wydzierżawienie docho-
dów z podatku konsumcyjnego w Tarnopolu i w Brzozowie. — Licytacya
na oporządzenie mostów nr. 68. i 69 w Sanoku.

KRONIKA.

Urząd gminy miasta Tarnopola przesłał nam do ogłoszenia następujące
podziękowanie panu Nikodemowi Biernackiemu za koncert dany na fundusz no-
wego szpitalu:

„Koncert na skrzypcach pana Niekodema Biernackiego na fundusz budo-
wać się mającego nowego szpitalu w Tarnopolu w dzień 27. lipca r. b. przy-
niósł czystego dochodu 401 zlr. 40 kr. m. k. po opędzeniu wszystkich kosztów.

Podając ten pomyślny rezultat do powszechnej wiadomości urząd gminy
Tarnopolskiej idąc za głosem publicznym poczytuje sobie za obowiązek w imie-
niu miasta Tarnopola złożyć Panu Nikodemowi Biernackiemu najszczerze po-
dziękowanie, wyszczególniając osobliwą szczodrość umysłu za jaką ten artysta
poniosłszy kosztą umysłnej w tym celu podróży ze Lwowa do Tarnopola po-
święcił cały dochód swojego koncertu na wspomnienie dzieła, które się niegdyś
stanie dobrodziejstwem dla całego obwodu tutejszego a mianowicie dla samego
miasta Tarnopola, które mając zaszczyt liczyć pana Biernackiego do swoich ro-
daków, cieszy się tem bardziej jego dziś już powszechnie uznanym i w rzędzie
pierwszych artystów sztuki muzycznej położonym talentem.“

— Przy sposobności rozpisania nagrody za najlepszy utwór dramatyczny
na przyszły jubileusz stuletni teatru rosyjskiego, przytacza rosyjski dziennik
akademicki ciekawe szczegóły stosunków, jakie przyczyniły się do wydania
przez Cesarzową Elżbietę ukazu roku 1756 względem utworzenia teatru rosyj-
skiego. Już za cesarzów Alexego Michajłowicza (1645—1676) dawane były
sceniczne przedstawienia u Dworu, w duchownych akademiach w Kijowie i
Moskwie, w arcybiskupim pałacu w Rostowie i w domach prywatnych. Cha-
rakter tych przedstawień był jednak duchowny. Między pierwszymi autorami
swieckimi w zawodzie dramatycznym znajdowały się także córki cesarskie Na-
talia i Zofia Alexejowna. Utwory Natalii zaginęły, lecz pisma księżniczki Zofii
zachowały się w rękopismie, i zasługują zdaniem Karamzyna na pochwałę. Za
czasów Piotra Wielkiego i jego pierwszych następców była dość znaczna liczba
teatrów prywatnych, na których dawano przedstawienia w języku rosyjskim,
publiczne zaś sceny były w ręku cudzoziemców. Najpierwszym ze wszystkich
aktorów rosyjskich był Wolków, a ojcem dramatycznej literatury rosyjskiej A. P.
Sumaroków, który kształcił się w szlacheckim, teraz pierwszym korpusie ka-
detów, i w młodym jeszcze wieku pisywał niezgorsze poezye liryczne. Mając

lat 26 napisał roku 1748 pierwszą swą tragedye, które we dwa lata później
odegrali kadeci korpusu w obecności swych przełożonych. Sumaroków podów-
czas adjutant hrabi Razumowskiego wspominał o tem przed hrabią, a za jego
pośrednictwem doszło to do wiadomości Cesarzowej Elżbiety. Chciała sama
przypatrzeć się przedstawieniom kadetów i zajmowała się osobiście strojem tego
kadeta, który miał przedstawiać główną rolę kobiecą. Tragedye tę odegrano
na zauku z zupełnym powodzeniem. Sumaroków napisał później więcej dra-
matów, a za przykładem jego poszli Łomonosow i Trediakowski. Około tego
czasu przebywał w Petersburgu Wolków, pasierb pewnego właściciela garbarni
w Jarosławiu. Nabral on wielkiej ochoty do teatru, i pod przewodnictwem
dwóch zagranicznych artystów, Hilferdinga i Scholariusza urządził teatr w je-
dnym z magazynów ojczyma swego w Jarosławiu. Pierwsze przedstawienie
w dniu imienia ojczyma powiodło się zupełnie, a odtąd grywano co niedziela.
Po śmierci swego ojczyma odziedziczył Wolków znaczny majątek, i za pomocą
kilku bojarów urządził znacznym nakładem kosztów roku 1750 stały teatr w Ja-
rosławiu. Cesarzowa dowiedziawszy się o tem powołała Wolkowa wraz z jego
trupą do Carskiego siola, gdzie kosztem rządu zaczął kształcić się w tym no-
wym zawodzie. Dopiero po roku 1754 występowały także i aktorki na scenę.
Nareszcie wyszedł dnia 30. sierpnia 1756 ukaz cesarski względem założenia
teatru rosyjskiego, a pierwszym dyrektorem jego mianowano Sumarokowa.

— Z Buenos-Ayres donoszą o nowym artykule farbierskim, który uzy-
skuje się w podobny sposób jak indygo, i podług upodobania dostarcza farby
błękitnej, ciemno-niebieskiej i wszelkie inne odcienia koloru niebieskiego aż do
czarnej. Jest to roślina, której liść moczony w wodzie dostarcza farby, rośnie
mianowicie w Paraguaya w prowincyi Capela de Luque i zowie się w tamtej-
szem pospolitem narzeczu Guaránów: „Yribu Retinaa“ (kruca stopa). Odwar
liścia rozтворя się nieco ługiem i rozpuszczonym kwasem solonym, i służy do
farbienia tak wełny jak i bawełny, ale pierwej maczane być muszą w roztwo-
rze alunu. Bawełna musi wdwojnásób dłużej zostawać w farbie niż wełna; na
wełnę dosyć 24 godzin, by uzyskać kolor błękitny. Sposób ten, jakkolwiek
niewydoskonalony jeszcze, ma to za sobą w porównaniu z używanymi u nas do-
tąd metodami farbienia na niebiesko, że sukno niemoże być przepalone w farbie.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 32. Dodatku tygodniowego.